

F e l s z ó l a l á s

KÜLÜGYMINISZTERIUM TÖK	
VISSZAMINÓSÍTVE	
Dátum: 1948. 1. 14.	Alírási: [Signature]
Megjegyzés:	

Tisztelt Elnök Elvtárs!
Kedves Elvtársak!

Tisztelettel köszöntöm a Varsói Szerződés tagállamainak külügyminiszter-helyetteseit, tanácskozásunk valamennyi résztvevőjét. Szeretnék köszönetet mondani román házigazdáinknak a meghívásért és a számunkra biztosított jó munkafeltételekért.

Amint a Pólitikai Tanácskozó Testület ez év január 4-5-i prágai ülésén megállapítást nyert, a kiéleződött nemzetközi helyzetben, amikor az imperializmus agresszív köreinek tevékenysége folytán fokozódott a fegyverkezési verseny, és megnövekedtek a békét fenyegető veszélyek Európában és az egész világon, különös jelentősége van a Varsói Szerződés államai közötti szoros együttműködésnek, a rendszeres véleménycseréknek és konzultációknak. Tanácskozásunk célját abban látjuk, hogy a PTT-ülésének utmutatásai alapján egyeztetett álláspontunk összehangolt tevékenységben is kifejezésre jusson a madridi találkozó következő, fontosnak ígérkező szakaszán.

Nagy érdeklődéssel hallgattuk végig Kovaljov elvtárs, a Szovjetunió külügyminiszter-helyettesének felszólalását. Teljes mértékben osztjuk a madridi találkozó állásáról adott helyzetértékelését, valamint a közös tevékenységünkről kifejtett gondolatait.

Az MSZMP Politikai Bizottsága és a Magyar Népköztársaság kormánya a PTT tanácskozásáról elfogadott értékelésében hangsúlyozta, hogy a béke megőrzésének továbbra is alapvető tényezője a szocialista világ ereje. A Varsói Szerződés tagállamainak a béke és biztonság megszilárdítására, az enyhülés továbbvitelére, az országok közötti kölcsönösen előnyös együttműködés fejlesztésére tett javaslatait a világ haladó erői nagy érdeklődéssel és egyetértéssel fogadták.

Érthető, hogy Európában a tőkés államok hivatalos köreiben is nagy visszhangja van a VSZ PTT legújabb kezdeményezéseinek, különösen a katonai erő alkalmazásáról való kölcsönös lemondásról és a békés kapcsolatok fenn tartásáról kötendő szerződésre vonatkozó javaslatunknak. A PTT nyilatkozata, nyugodt hangvételével, a kérdések józan megközelítésével és a nyugati fél jogos érdekeit is figyelembe vevő javaslataival olyan platform, amely javítja a nemzetközi légkört és a madridi találkozón végzett munkánk feltételeit, s amelyet jól tudunk hasznosítani és népszerűsíteni a tanácskozás következő szakaszában is.

A Magyar Népköztársaság vezető testületei különösen fontosnak tartják, hogy a helsinki értekezlet eredményeként kibontakozott európai biztonsági és együttműködési folyamatot megvédjük és továbbfejlesszük. A világ békéje és biztonsága szempontjából továbbra is sok múlik az európai viszonyok alakulásán, az európai országok kormányainak józan, felelős állásfoglalásán és tevékenységén.

Ennek megfelelően járunk el külpolitikai tevékenységünkben. A madridi találkozón részt vevő nyugati államokban működő nagyköveteink a közelmúltban megbízást kaptak, hogy a fogadó országban ismertessék a madridi találkozó befejezésének lehetőségéről kialakított álláspontunkat, hangsúlyozva a tartalmas és kiegyensúlyozott megállapodáshoz fűződő kölcsönös érdekeltséget és a konstruktívabb nyugati magatartás szükségességét. A közeljövőben sorrakerülő kétoldalu tárgyalásokat, így a Franciaországgal, Máltával, Nagy-Britanniával és Norvégiával tervezett külügyminiszteri, illetve miniszter-helyettesi konzultációkat is fel kívánjuk használni a Politikai Tanácskozó Testület prágai ülésének közleményében megfogalmazott javaslatok és célkitűzések, közöttük a madridi találkozó eredményes befejezésének előmozdítására.

Ismeretes, hogy a madridi találkozó legutóbbi szakaszán konkrét előrehaladás a záródokumentum véglegesítésében

nem történt. Az előterjesztett nyugati módosító javaslatokat úgy értékeljük, hogy azok egyrészt megnehezítik a találkozó befejezését, a záródokumentum véglegesítését, másrészt tartalmuk és politikai célzatosságuk miatt a szocialista országok számára több elfogadhatatlan elemet tartalmaznak. Különösen negatívnak tartjuk azon módosító javaslatokat, amelyek az európai biztonsági folyamat eltorzítására, a nyugati érdekek egyoldalú előtérbe helyezésére, a szocialista országok belügyeibe való beavatkozásra irányulnak. Mindamellett értékelésünk szerint pozitívum, hogy a szocialista országok küldöttségei - folytatva a kölcsönösen elfogadható kompromisszumra irányuló, s a nyugati konfrontációs szándékokat rugalmasan elhárító tevékenységüket - elérték, hogy a tárgyalások alapja a semleges és el nem kötelezett államok dokumentum-tervezete maradt. Helyes volt, hogy álláspontunk, érdekeink egyértelmű kifejtése mellett készséget mutattunk a nyugati módosító javaslatok tárgyyszerű áttekintésére. Ez tette lehetővé, hogy a találkozó légköre a korábbi szakaszokéhoz képest nyugodtabb legyen és a kölcsönösen elfogadható megállapodás lehetősége továbbra is fennmaradjon. Ez a magatartásunk találkozott azoknak a semleges és kisebb NATO-államoknak a törekvéseivel, amelyek szintén érdekeltek a találkozó eredményes befejezésében. A szocialista országok még taktikai kérdésekben sem szigetelődtek el a nyugati, főleg amerikai konfrontációs törekvésekkel szemben.

Mindebben fontos szerepe volt a szocialista országok küldöttségei közötti tartalmas, hatékony, formáiban a munka követelményeihez jól igazodó együttműködésnek, az egyeztetett taktikának. Egységesen léptünk fel, s az eredményes munka alapvető feltétele a következő szakaszban is egységünk megőrzése, tevékenységünk gondos összehangolása.

A következő szakaszban a még nyitott kérdéseket körültekintően, a záróokmány egyensúlyának megőrzéséhez, illetve a találkozó sikeres befejezéséhez fűződő érdekeink gondos mérlegelésével kell kezelnünk, s végleges álláspontunkat kialakítanunk. Határozottan el kell utasítani a záródokumentum un.

rövid változatára irányuló törekvéseket. Álláspontunk továbbra is az, hogy a záródokumentum - a szokásos fogalmazással élve- tartalmas és kiegyensúlyozott legyen, vagyis olyan megállapodásokat tartalmazzon, amelyek valamennyi részt vevő állam számára elfogadhatóak és előreviszik az európai biztonság és együttműködés folyamatát.

Kedves Elvtársak!

Figyelmünket és erőfeszítésünket a záródokumentum fő kérdéseinek megoldására kell összpontosítanunk. Azt követően, hogy a fő kérdéseket megoldottuk, foglalkozhatunk majd a továbbiakkal is. A záródokumentum tervezetének már egyeztetett részeit őrizzük meg, kerüljük el a már megoldott kérdések újbóli felvetését. Így hátrányos lenne számunkra a gazdasági együttműködéssel foglalkozó fejezet újratárgyalása is.

Célravezetőnek tartjuk, hogy továbbra is higgadt, realista álláspontra helyezkedjünk az időtényezővel kapcsolatban. Ellenezzük a találkozó elhuzását, mielőbbi megállapodásra törekszünk, de a kölcsönösen elfogadható megoldások keresésének adunk elsőbbséget. Nem vagyunk türelmetlenek és nem az időtényezőt tartjuk döntőnek.

Kedves Elvtársak!

Nyilvánvaló, hogy az európai katonai szembenállás folytatódása, a NATO-nak az erőegyensúly megbontására irányuló tervei, a békét fenyegető veszélyek erősödése egyre inkább akadályává válik az európai viszonyok kedvező fejlődésének, a normális államközi kapcsolatok fenntartásának. Ebben a vonatkozásban nem elhanyagolható tényező az Egyesült Államok és a nyugat-európai országok közötti érdeellentétek erősödése a fegyverkezés és a katonai stratégia fontos kérdéseiben, a fegyverzetkorlátozás megközelítésében, és nemzetközi gazdasági

kérdésekben. A Reagan-kormányzat szélsőséges politikája, fegyverkezési tervei kiélezték a tőkés országok közötti ellentéteket, és elégedetlenséget váltottak ki az Egyesült Államok egyes vezető politikai köreiből is.

Napjainkban a fegyverkezés megfékezése, a konfrontáció veszélyének csökkentése, az államok közötti bizalom megteremtése jelenti az európai biztonság és együttműködés megszilárdításának alapját.

Ezért tulajdonítunk megkülönböztetett jelentőséget annak, hogy a madridi találkozón pozitív döntés szülessen az európai bizalom- és biztonsággerősítő intézkedésekkel és leszereléssel foglalkozó konferencia összehívásáról. E cél elérése - a találkozó eddigi tapasztalatait figyelembe véve - nehéznek ígérkezik. Nagyra értékeljük azt a rugalmassággal párosult következetességet, amelyet a Szovjetunió az egyoldalu előnyök szerzésére irányuló nyugati magatartással szemben tanúsít. Támogatjuk szovjet barátaink azon törekvését, hogy kölcsönösen elfogadható megoldás jöjjön létre a konferencia mandátumának még nyitott kérdéseiben.

A konferencia összehívása fontos érdekünk. A NATO-államok előtt azonban továbbra is világossá kell tennünk, hogy a megállapodás csak az érdekek kölcsönös figyelembe vételével, az egyenlőség és az egyenlő biztonság elve alapján érhető el. Egyoldalu engedménnyel csak magunknak ártanánk, a jelenlegi nemzetközi helyzetben negatívan érintené pozíciónkat és csak azoknak az étvágyát növelné, akik a nyomás politikájához fűznek reményeket.

Kedves Elvtársak!

Növekvő fontosságú feladatnak tartjuk, hogy fejlesszük a különböző társadalmi rendszerű államok együttmű-

ködését Európában, fenntartsuk a párbeszédet mindenkivel, aki kész tevékenykedni a béke ügyéért és a biztonság megszilárdításáért.

Ugy véljük, hogy az elmúlt évtizedben az európai szocialista és tőkés országok között kialakult politikai, gazdasági, kereskedelmi, kulturális és egyéb kapcsolatok fontos tényezők az enyhülés védelmében. A kétoldalu kapcsolatok fenntartásával és fejlesztésével ellensúlyozhatjuk az amerikai törekvéseket, az agresszív körök nyomását és erősíthetjük a nyugat-európai országok érdekelttségét az enyhülésben és együttműködésben.

Befejezésül szeretném ismételten aláhuzni, hogy a madridi találkozón előttünk álló nem könnyű munkában is meghatározónak tekintjük a szocialista országok szoros együttműködését, egységes fellépését. Biztosak vagyunk abban, hogy jelen tanácskozásunk ezt elősegíti.

Köszönöm a figyelmet!